

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU

ATAM BÜLTEN

1-30
HAZİRAN
2026

Türk Medeni Kanunu'nun
100. Yılı Kayseri'de Bilim
Dünyasını Buluşturdu

15

Prof. Dr. Afet İnan,
Anma Programı ve
Sergiyle Yâd Edildi

25

Nutuk Külliyyatı Projesi
Değerlendirme
Toplantısı
Gerçekleştirildi

12

ATAM'dan Astana'da
Kültürel Hafıza ve
Dijital Dönüşüm
Odaklı Temaslar

21

Türk Dünyası
Ansiklopedisi'nde
Yayımlanan Madde
Sayısı 369'a Yükseldi

26

ATAM'ın Dijital Ansiklopedileri Uluslararası Platformlarda İlgiyle Takip Ediliyor

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof.
Dr. Ahmet Kılınc, Kazakistan Cumhuriyeti
Ulusal Arşivi tarafından III. Uluslararası Arşiv
Kongresi'ne (III Congress of Archivists "Digital
Archive - Expo") onur konuğu olarak davet edildi

DEVAMI SAYFA 8'DE

Atam Tanıtım Kitapçığı
Güncel Haliyle
Yayında

Atatürk Araştırma Merkezi Tanıtım Kitapçığı Yayında

18

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

2026

"Benim en büyük eserim,
Türkiye Cumhuriyeti'dir."

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

BAŞKANLIK MAKAMI

ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç'tan Kayseri'de Makam Ziyaretleri	07
ATAM'ın Dijital Ansiklopedileri Uluslararası Platformlarda İlgiyle Takip Ediliyor	08
ATAM'dan Astana'da Kültürel Hafıza ve Dijital Dönüşüm Odaklı Temaslar	10
Nutuk Külliyyatı Projesi Değerlendirme Toplantısı Gerçekleştirildi	12
Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Araştırma Merkezinden Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığına Ziyaret	12

BİLİMSEL ETKİNLİKLER

"Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi" Kayseri'de Yoğun Katılımla Açıldı	14
Türk Medeni Kanunu'nun 100. Yılı Kayseri'de Bilim Dünyasını Buluşturdu	15
Prof. Dr. Afet İnan, Anma Programı ve Sergiyle Yâd Edildi	16

YAYINLAR

Atatürk Araştırma Merkezi Tanıtım Kitapçığı Yayında!	18
Damat Ferit Paşa Hükümetlerinin Millî Mücadele Karşıtı Politikaları Adlı Eser Yayında	19
Atatürk Araştırma Merkezinden Yeni Yayın	20

ATATÜRK ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Atatürk Ansiklopedisi Büyümeye Devam Ediyor: Madde Sayısı 1413'e Ulaştı	22
---	----

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Türk Dünyası Ansiklopedisi
Gelişmeye Devam Ediyor

24

KURUM İÇİ FAALİYETLER

Türk Dünyası Ansiklopedisi'nde
Yayımlanan Madde Sayısı
369'a Yükseldi

26

Atatürk Ansiklopedisi Çalışma Grubu
Haziran Ayı Toplantısı Gerçekleştirildi

26

25 Sayılı Süreli Yayın Komisyonu
Çevrim İçi Toplantısı Gerçekleştirildi

27

42 Sayılı Yayın Komisyonu Çevrim İçi
Toplantısı Gerçekleştirildi

27

TEMMUZ AYINDA ATAM'DA

Ziraat ve Çoban Mektebi Ankara
Konferansları Serisinde Ele Alınıyor

29

BİLİM KURULU ÜYELERİNDEN

Prof. Dr. Ayten Sezer Arığ

31

Prof. Dr. Fevzi Çakmak

33

Prof. Dr. Mehmet Hacısalihoğlu

36

Doç. Dr. Zekeriya Fatih İneç

38

HABERLEŞME ÜYELERİNDEN

Prof. Dr. Celal Metin

41

1

BAŞKANLIK MAKAMI

ATAM Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç'tan Kayseri'de Makam Ziyaretleri

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, "Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi" ile "T.C. Kayseri Barosu'nun Kuruluşunun ve Türk Medeni Kanunu'nun Kabulünün 100. Yılı Sempozyumu" kapsamında bulunduğu Kayseri'de bir dizi makam ziyaretinde bulundu.

Prof. Dr. Ahmet Kılınç, ilk olarak Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih Altun'u makamında ziyaret etti. Samimi bir atmosferde gerçekleşen görüşmede, Atatürk Araştırma

Merkezi Başkanlığının yürüttüğü bilimsel ve kültürel faaliyetler, üniversitelerle gerçekleştirilen iş birlikleri ile Cumhuriyet'in hukuk ve kültür mirasının gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik çalışmalar ele alındı. Ayrıca Erciyes Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenecek sergi ve sempozyumun akademik ve toplumsal katkıları üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

Prof. Dr. Ahmet Kılınç, daha sonra T.C. Kayseri Barosu Başkanı Av. Murat

Tolga Özsoy'u makamında ziyaret etti. Görüşmede, Türk Medeni Kanunu'nun kabulünün 100. yılı dolayısıyla gerçekleştirilecek etkinliklerin önemi, hukuk tarihine yönelik bilimsel çalışmalar ve kurumlar arası iş birliği imkânları değerlendirildi. Kayseri Barosu'nun kuruluşunun 100. yılı vesilesiyle düzenlenecek sempozyumun hukuk camiasına sağlayacağı katkılar da ele alınan konular arasında yer aldı.

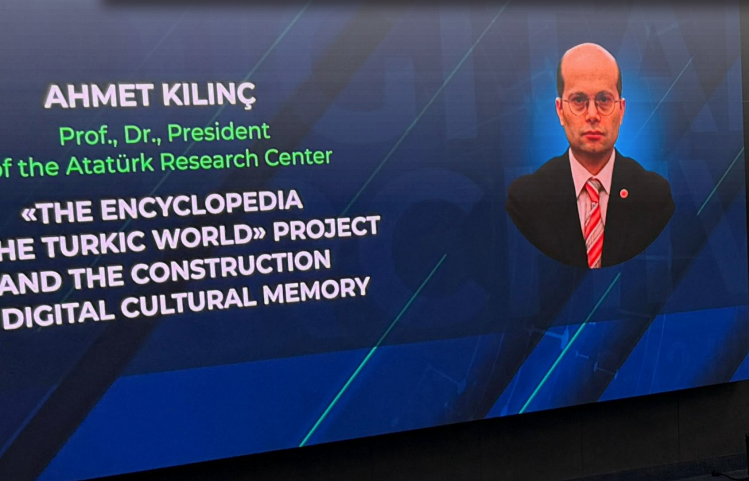
Her iki ziyaretin sonunda karşılıklı hediye ve kitap takdimleri gerçekleştirildi. Prof. Dr. Ahmet Kılınç tarafından Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı yayınları arasından seçkin eserler hediye edilirken, ev sahibi kurum temsilcileri de nazik ziyaretlerinden dolayı Kılınç'a teşekkürlerini ifade etti.

Ziyaret programı, günün anısına çekilen toplu fotoğrafların ardından sona erdi.

ATAM'ın Dijital Ansiklopedileri Uluslararası Platformlarda İlgiyle Takip Ediliyor

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınc, Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Arşivi tarafından III. Uluslararası Arşiv Kongresi'ne (III Congress of Archivists "Digital Archive – Expo") onur konuğu olarak davet edildi

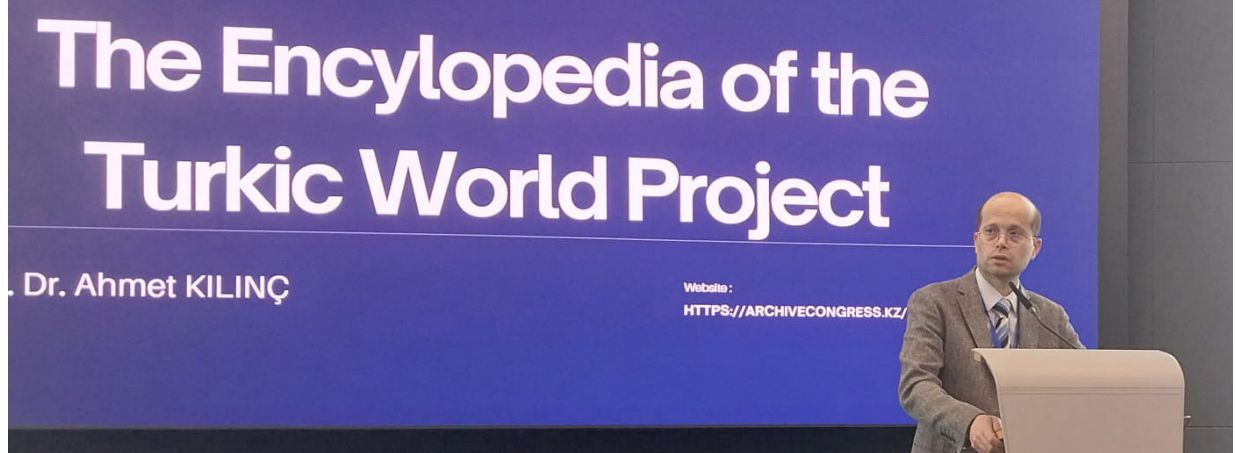

Prof. Dr. Kılınç, 8-12

Haziran 2026 tarihleri arasında Kazakistan'ın başkenti Astana'da gerçekleştirilen kongreye ATAM Kütüphane Müdürü Dr. H. Aytuğ Tokur ile birlikte katıldı.

Uluslararası Yapay Zekâ Merkezi Alem AI ev sahipliğinde gerçekleştirilen kongre; arşivcilik, bilgi ve belge yönetimi ile dijital dönüşüm alanlarında çalışan uzmanları, akademisyenleri ve kamu yöneticilerini bir araya getirdi. Japonya'dan Polonya'ya, Hollanda'dan Tacikistan'a kadar geniş bir coğrafyadan gelen katılımcıların yer aldığı kongrede, kültürel mirasın korunması, dijital teknolojilerin arşiv çalışmalarına entegrasyonu ve bilgi yönetim sistemlerinin geliştirilmesi gibi güncel konular ele alındı.

Kongrenin açılışı öncesinde düzenlenen DAEXPO Fuarı'nın açılış töreninde Kazakistan

Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Arşiv Direktörü Aliya Mustafina ile Uluslararası Arşivciler Konseyi (ICA) Başkanı Josee Kirps konuşma gerçekleştirdi. Açılışın ardından katılımcılar, yapay zekâ destekli teknolojilerin tanıtıldığı fuar alanını ziyaret etti.

Kongrenin "Dijital Arşiv: Çağdaş Söylemler" başlıklı oturumunda Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Dr. Aytuğ Tokur ile birlikte hazırladıkları "Türk Dünyası Ansiklopedisi Projesi ve Dijital Kültürel Hafızanın İnşası" (The Encyclopedia of the Turkic World Project and the Construction of Digital Cultural Memory) başlıklı

İngilizce tebliğini sundu.

Prof. Dr. Kılınç, sunumunda Atatürk Araştırma Merkezi tarafından yürütülen Türk Dünyası Ansiklopedisi Projesi'nin ortak Türk tarihi ve medeniyetine ilişkin bilgi birikiminin dijital ortamda korunmasına, geliştirilmesine ve gelecek nesillere aktarılmasına sağlayacağı katkıları değerlendirdi.

Türk dünyasının ortak kültürel hafızasının dijital ortamda kayıt altına alınmasına yönelik çalışmaların ele alındığı tebliğ, uluslararası katılımcılar tarafından ilgiyle takip edildi.

ATAM'dan Astana'da Kültürel Hafıza ve Dijital Dönüşüm Odaklı Temaslar

III. Uluslararası Arşiv Kongresi (Digital Archive – Expo) kapsamında Kazakistan'ın başkenti Astana'da bulunan Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Kurum Kütüphane Müdürü Dr. H. Aytuğ Tokur ile birlikte çeşitli kurumsal ve kültürel ziyaretler gerçekleştirdi.

Program kapsamında ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçisi Mustafa Kapucu ziyaret edildi. Görüşmede, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının özellikle Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını kazanmalarının ardından Türk dünyasına yönelik yürüttüğü bilimsel ve kültürel faaliyetler, üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla geliştirilen iş birlikleri ile Türk Dünyası Ansiklopedisi Projesi hakkında bilgi verildi. Ziyarete ayrıca Türkiye-Kazakistan arasındaki

kültürel ilişkiler üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

ATAM heyeti, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Arşivi'ni de ziyaret ederek kurum bünyesinde yürütülen teknoloji destekli arşivcilik faaliyetlerini yerinde inceleme fırsatı buldu. Ziyaret kapsamında Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Arşiv Direktörü Aliya Mustafina ile bir görüşme gerçekleştirildi. Her iki ziyaretin sonunda karşılıklı hediye ve kitap takdimleri yapıldı.

Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Astana'daki Atatürk Parkı'nda bulunan Atatürk Heykeli'ni de ziyaret etti. Kazak heykeltıraş Bakıtcın Abişev tarafından yapılan heykel, 8 Ekim 2009 tarihinde dönemin Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in katıldığı törenle açılmıştı. →

Kongreye
ev sahipliği yapan
Uluslararası Yapay Zekâ Merkezi
ALEM.AI'da incelemelerde bulunan Prof.
Dr. Kılınç, merkezde yer alan yapay zekâ
destekli uygulama alanları ve interaktif modüller
hakkında bilgi aldı. Ayrıca kongre kapsamında
stant açan arşivcilik, dijitalleştirme, deşifre ve
kütüphanecilik alanlarında faaliyet gösteren
firmaları ziyaret ederek yeni teknolojiler ve
güncel gelişmeler üzerine değerlendirmelerde
bulundu. Program kapsamında son olarak
Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal
Müzesi ziyaret edildi.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ГИМНІ

Алтын күн аспаны,
Алтын дән даласы,
Ерлігің дастаны,
Еліміз қарашы!
Ежелден ер даған,
Даңқымыз шырға-той.
Намысын бермелен,
Қазағым мықты-той!

Менің елім, менің елім,
Гүлің болып өгілемін,
Жырың болып төгілемін, елім!
Туған жерім менің – Қазақстаным!

Ұрпаққа жол ашқан,
Көң байтақ жерім бар.
Бірлігі жарасқан,
Тәуелсіз елім бар.
Қарсы алған уақытты,
Мәңгілік досындай,
Біздің ел бақытты,
Біздің ел осындай!

Менің елім, менің елім,
Гүлің болып өгілемін,
Жырың болып төгілемін, елім!
Туған жерім менің – Қазақстаным!

Nutuk Külliyyatı Projesi Değerlendirme Toplantısı Gerçekleştirildi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığınca yürütülen **Nutuk Külliyyatı Projesi** kapsamında, Başkanlık makamında bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı **Prof. Dr. Ahmet Kılınç** başkanlık ederken, ATAM Başkan Yardımcısı **Arzu Güvenç Saygın** ile proje ekibi de toplantıya katıldı. Toplantıda, külliyyatın hazırlık süreci, editöryal çalışmalar ve izlenecek yol haritası ele alınarak proje kapsamında yürütülecek çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Araştırma Merkezinden Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığına Ziyaret

Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Hasan Ayrancı ile Dr. Mustafa Başkara, kurumsal iş birliği imkânlarının değerlendirilmesi amacıyla Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığını ziyaret etti.

Başkanlık makamında gerçekleştirilen görüşmede, Atatürk Araştırma

Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç ile Prof. Dr. Hasan Ayrancı ve Dr. Mustafa Başkara arasında, akademik ve bilimsel iş birliği olanakları, ortak bilimsel etkinliklerin düzenlenmesi, yayıncılık faaliyetleri ile disiplinler arası araştırmaların geliştirilmesine yönelik değerlendirmelerde bulunuldu. Ayrıca, yükseköğretim kurumları ile

kamu kurumları arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacak ortak proje ve faaliyetler üzerine görüş alışverişisi gerçekleştirildi.

Samimi bir ortamda geçen ziyaret, karşılıklı iyi niyet temennilerinin ifade edilmesinin ardından kitap takdimi ve günün anısına çekilen hatıra fotoğrafı ile sona erdi.

2

BİLİMSEL ETKİNLİKLER

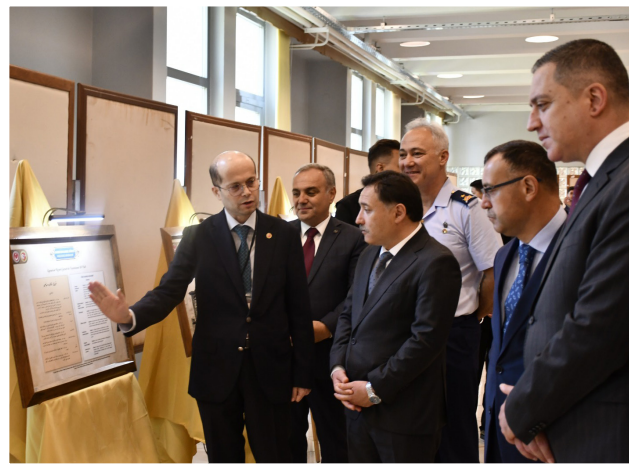
“Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi” Kayseri’de Yoğun Katılımla Açıldı

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı tarafından hazırlanan “Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi”, 4 Haziran 2026 tarihinde Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Sitesi’nde düzenlenen törenle ziyarete açıldı. Cumhuriyet’in hukuk alanındaki dönüşümünü tarihî belge, arşiv materyali ve görsel içerikler eşliğinde ele alan sergi, yoğun katılımı gerçekleştirilen açılış programıyla ziyaretçilerini ağırlamaya başladı.

Cumhuriyet’in hukuk mirasını geniş kitlelerle buluşturan sergi, Kayseri’deki gösterimiyle birlikte toplamda 11. kez kapılarını açtı.

Serginin açılışı; Kayseri Valisi Gökmen Çiçek, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kılınç, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Erinç Sağkan, Kayseri Garnizon Komutanı Hv. Plt. Tuğg. Hasan Volkan Güleriyüz, Kayseri

Cumhuriyet Başsavcısı Habib Korkmaz, Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih Altun, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Fazıl Özsoylu, Kayseri Barosu Başkanı Av. Murat Tolga Özsoy ve Hacılar Belediye Başkanı Bilal Özdoğan tarafından gerçekleştirilen kurdele kesimiyle

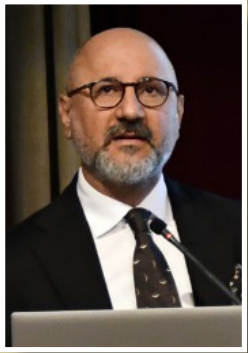
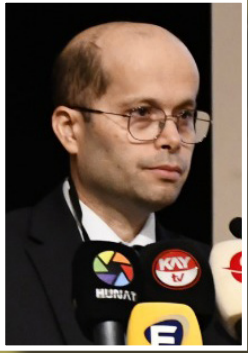
yapıldı.

Türk Kanunu Medenisi’nin kabul süreci, Cumhuriyet’in toplumsal dönüşüme etkileri ve hukuk alanındaki modernleşme adımlarını ele alan sergide; belge, fotoğraf ve arşiv materyalleri ziyaretçilerin beğenisine sunuldu. Sergide mahkeme kararları, Meclis tutanakları, Resmî Gazete örnekleri, döneme ait makaleler ile Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün konuya ilişkin değerlendirmeleri bir araya getirildi.

Açılışın ardından protokol üyeleri sergiyi gezerek eserler hakkında bilgi aldı. Cumhuriyet’in hukuk alanındaki kazanımlarını tarihî belgeler ışığında ziyaretçilere aktaran sergi, akademisyenler, hukukçular, öğrenciler ve vatandaşlar tarafından ilgiyle karşılandı.

Program, sergi gezisinin ardından Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, Erciyes Üniversitesi ve Kayseri Barosu iş birliğiyle düzenlenen “T.C. Kayseri Barosu’nun Kuruluşunun ve Türk Medeni Kanunu’nun Kabulünün 100. Yılı Sempozyumu”nun açılışıyla devam etti.

Türk Medeni Kanunu'nun 100. Yılı Kayseri'de Bilim Dünyasını Buluşturdu

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, Erciyes Üniversitesi ve Kayseri Barosu iş birliğiyle düzenlenen "T.C. Kayseri Barosu'nun Kuruluşunun ve Türk Medeni Kanunu'nun Kabulünün 100. Yılı Sempozyumu", Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Sitesi'nde gerçekleştirildi.

Açılıшта konuşan kurum temsilcileri, Türk Medeni Kanunu'nun hukuk sistemimiz ve Cumhuriyet değerleri açısından taşıdığı öneme vurgu yaptı. Program kapsamında

ayrıca "Türk Kanunu Medenisi ve Cumhuriyet Sergisi" ziyaretçilerin beğenisine sunuldu.

Prof. Dr. Ahmet Kılınç başkanlığında gerçekleştirilen ilk oturumda, Türk Medeni Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu'nun

hazırlık süreci ile Cumhuriyet'in ilk yıllarında medeni hukuk alanında yaşanan gelişmeler ele alındı.

Türk hukuk tarihinin önemli dönüm noktalarından birini konu alan sempozyum, akademisyenler, hukukçular ve öğrencilerin yoğun katılımıyla gerçekleşti.

Prof. Dr. Afet İnan, Anma Programı ve Sergiyle Yâd Edildi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının katkılarıyla, Kadının Sosyal Hayatını Araştırma ve İnceleme Derneği (KASAİD) ile Etimesgut Belediyesi tarafından düzenlenen “Prof. Dr. Afet İnan’ı Anma Programı” ve “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Karikatürlerde Kadın” Sergisi, 8 Haziran 2026 tarihinde Yunus Emre Kültür Merkezinde gerçekleştirildi.

Cumhuriyetimizin öncü bilim insanlarından ve Türk kadınının toplumsal hayattaki yerinin güçlenmesine önemli katkılar sunan Prof. Dr. Afet İnan’ın vefatının 41. yılı dolayısıyla düzenlenen program yoğun katılımla gerçekleşti. Programa, Atatürk Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı Arzu Güvenç Saygın ile Atatürk Araştırma Merkezi Bilimsel Çalışmalar Müdürü Selcan Koçaslan da katıldı.

Etkinlik, Afet İnan’ın

hayatını ve çalışmalarını konu alan belgesel gösterimiyle başladı. Ardından gerçekleştirilen anma programında konuşmacılar; Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Ayten

Sezer Arıç, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı Canan Güllü ve sanatçı, aynı zamanda Prof. Dr. Afet İnan’ın torunu Dr. Canan Aykent, Afet İnan’ın bilimsel çalışmaları, Cumhuriyet değerleri ve kadın hakları alanındaki öncü rolünü ele aldı.

Konuşmalarda, Prof. Dr. Afet İnan’ın tarih, sosyoloji ve antropoloji alanlarında ortaya koyduğu çalışmalar ile Cumhuriyet’in modernleşme sürecine katkıları vurgulandı. Katılımcılar, Afet İnan’ın düşünce dünyasının ve eserlerinin günümüzde de yol gösterici niteliğini koruduğunu ifade etti.

Program kapsamında açılan “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Karikatürlerde Kadın” Sergisi, kadınların toplumsal hayattaki yerinin tarihsel süreç içerisindeki yansımalarını karikatürler aracılığıyla ziyaretçilerle buluşturdu. Sergi, katılımcılar tarafından

ilgiyle gezildi. Anma programı ve sergi, Prof. Dr. Afet İnan’ın hatırasının yaşatılmasına katkı sunarken Cumhuriyet’in kadınlara kazandırdığı hak ve imkânların yeniden hatırlanmasına vesile oldu.

3

YAYINLAR

Atam Tanıtım Kitapçığı Güncel Haliyle Yayında

Yayma
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

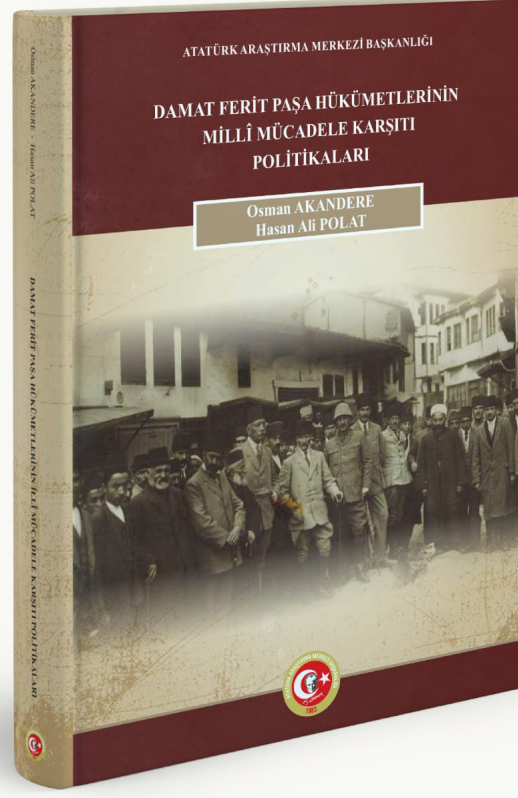
atam.gov.tr

Atatürk Araştırma Merkezi Tanıtım Kitapçığı Yayında

Tanıtım Kitapçığımızda; Kurumumuzun faaliyet alanlarına, genel ağ sayfalarına ve sosyal medya hesaplarına dair bilgileri bir arada bulabilirsiniz. Ayrıca, Kurumumuza

çeşitli başvurular ve e-mağazamız için ATAM Tanıtım Kitapçığımızdaki kare kodlardan yararlanabilirsiniz. ATAM Tanıtım Kitapçığı için karekodu okutunuz.

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI

**DAMAT FERİT PAŞA HÜKÜMETLERİNİN
MİLLÎ MÜCADELE KARŞITI
POLİTİKALARI****Tekrar
Baskı**

Osman Akandere ve
Hasan Ali Polat
tarafından kaleme alınan
"Damat Ferit Paşa Hükümetlerinin
Milli Mücadele Karşıtı Politikaları"
başlıklı eserin
tıpkıbasımı yapıldı.

yayına
ulaşmak için

atam.gov.tr

Damat Ferit Paşa Hükümetlerinin Millî Mücadele Karşıtı Politikaları Adlı Eser Yayında

Prof. Dr. Osman Akandere ve Prof. Dr. Hasan Ali Polat tarafından kaleme alınan Damat Ferit Paşa Hükümetlerinin Millî Mücadele Karşıtı Politikaları adlı eser, yeniden okuyucuların istifadesine sunuldu.

Eserde, Mondros Mütarekesi sonrasında Anadolu'da yükselen Millî Mücadele hareketine karşı Damat Ferit Paşa hükümetlerinin izlediği politikalar; dönemin resmî belgeleri, kararları ve uygulamaları çerçevesinde ele alınmaktadır. Millî Mücadele'ye karşı yürütülen faaliyetler, karşı propaganda çalışmaları, fetvalar, beyannameler ve çeşitli girişimler akademik bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir.

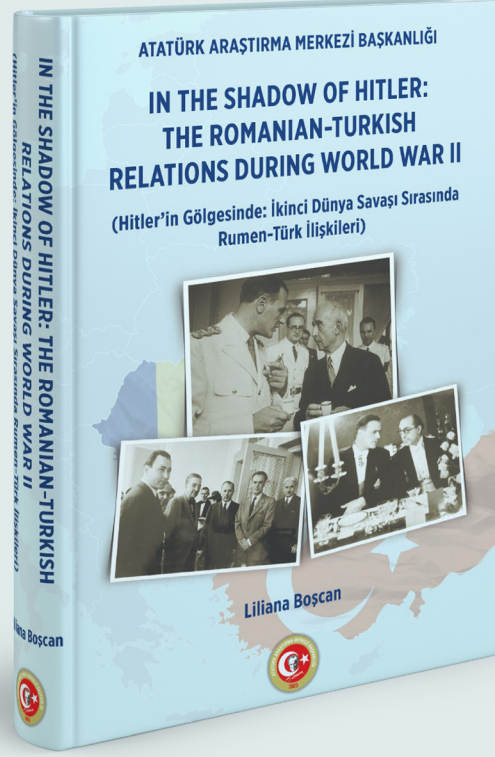
İlk baskısı 2011 yılında yayımlanan eser, 2026 yılında gerçekleştirilen tıpkıbasımıyla yeniden araştırmacıların ve tarih meraklılarının erişimine sunulmuştur. Millî Mücadele döneminin siyasî ve idarî gelişmelerini anlamaya katkı sağlayan çalışma, alanında önemli başvuru kaynaklarından biri olma özelliğini korumaktadır.

Atatürk Araştırma Merkezi yayınları arasında yerini alan bu kıymetli çalışmanın, Millî Mücadele tarihine yönelik araştırmalara katkı sunacağına ve tarih bilincinin güçlenmesine hizmet edeceğine inanıyoruz.

Kitabı E-Mağazamızdan temin etmek mümkündür:

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI

IN THE SHADOW OF HITLER:
THE ROMANIAN-TURKISH RELATIONS DURING WORLD WAR II
(HİTLER'İN GÖLGESİNDE:
İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA RUMEN-TÜRK İLİŞKİLERİ)

YENİ
E-YAYIN

Liliana Boşcan tarafından İngilizce olarak kaleme alınan In the Shadow of Hitler: The Romanian-Turkish Relations During World War II (Hitler'in Gölgesinde: İkinci Dünya Savaşı Sırasında Rumen-Türk ilişkileri) başlıklı eser yayımlandı.

Eserde, 1939-1944 yılları arasında Romanya ile Türkiye arasındaki diplomatik ve ekonomik ilişkiler, İkinci Dünya Savaşı'nın siyasi koşulları çerçevesinde değerlendirilmektedir.

yeni e-yayına
ulaşmak için

atam.gov.tr

Atatürk Araştırma Merkezinden Yeni Yayın

Atatürk Araştırma Merkezi, yakın dönem siyasi tarihine ışık tutan yayınlarına bir yenisini daha ekledi. Rumen tarihçi Liliana Boşcan tarafından kaleme alınan In the Shadow of Hitler: The Romanian-Turkish Relations During World War II (Hitler'in Gölgesinde: İkinci Dünya Savaşı Sırasında Rumen-Türk ilişkileri) adlı eser, 1939-1944 yılları

arasında Türkiye ile Romanya arasındaki diplomatik, siyasi ve ekonomik ilişkileri İkinci Dünya Savaşı'nın uluslararası koşulları çerçevesinde arşiv belgeleri ışığında ele almaktadır. Diplomasi tarihi ve uluslararası ilişkiler alanında önemli bir kaynak niteliği taşıyan esere aşağıdaki QR kodu taratarak ulaşabilirsiniz.

4

ATATÜRK ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Atatürk Ansiklopedisi Büyümeye Devam Ediyor: Madde Sayısı 1413'e Ulaştı

Atatürk
Ansiklopedisi'ne
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI

Atatürk Ansiklopedisi Mobil Uygulaması Hayata Geçti

Hemen İndirin
App Store

Hemen İndirin
Google Play

ATATÜRK
ANSİKLOPEDİSİ

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumundan ölümüne kadar uzanan süreçte; yaşadığı mekânlar, başlattığı, yönettiği ya da yönlendirdiği, Türk ulusunun geleceğinin şekillenmesinde, toplumun yapılanmasında etkili olan olay ve olgular, gerçekleştirdiği inkılap ve dönemin tarihî şahsiyetleri hakkında birincil, güvenilir kaynaklara dayalı bilgi vermek amacıyla 29 Ekim 2020 tarihinde yayım hayatına başlayan ve sonrasında gelen taleplerle madde kapsamı 1960 yılına kadar genişletilen Atatürk Ansiklopedisi'nde madde sayısı 1413'e ulaştı.

ATATÜRK
ANSİKLOPEDİSİ

Akıl ve mantığın çözümleyemeyeceği
mes'ele yoktur.

K. Atatürk

T.C.
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI

ANSİKLOPEDİDE YENİ

Tümü

İLA-YI VATAN CEMİYETİ

Millî Mücadele Dönemi Zararlı Cemiyetler

Mondros Mütarekesi sonrasında Osmanlı hükûmetlerinin işgallere karşı sessiz kalması, Anadolu'da başlayan Millî Mücadele'yi destekleyen cemiyetlerin yanında İstanbul Hükûmeti ile İtilaf Dev...

Sebile Yıldız Aybak

26 Haziran 2026

MUHİTTİN BAHA PARS (1877-1954)

Osmanlı İmparatorluğu'nun Son Dönemi Ve Türkiye Cumhuriyeti'nin İlk Yıllarında Önemli Roller Üstlenmiş, MİLLÎ Mücadele'ye Katılmış Ve Tbm'm'de Beş Dönem Milletvekilliği Yapmış Hukukçu, Gazeteci Ve Devlet Adamıdır

Muhittin Baha Pars, 1877 tarihinde Bursa'da Baba Efendi Dergâhı'nda dünyaya gelmiştir. Ailenin tarihsel kökeni, Bursa'nın fethi sırasında üstün yararlılıklar gösterdiği rivayet edilen ve Orhan Gazi ta...

Muhammet Kemaloglu

26 Haziran 2026

5

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Türk Dünyası Ansiklopedisi Gelişmeye Devam Ediyor

Türk Dünyası
Ansiklopedisi'ne
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

T.C. ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI Türk Dünyası Ansiklopedisi Mobil Uygulaması Hayata Geçti

Hemen İndirin
App Store

Hemen İndirin
Google Play

TÜRK DÜNYASI
ANSİKLOPEDİSİ

Görüntülenme Sayısı: 89.128

Türk medeniyetinin tarihî birikimini dijital dünyaya taşıma hedefiyle çalışmalarına aralıksız devam eden Türk Dünyası Ansiklopedisi, Ocak ayında netleştirilen 2026 yılı stratejik yol haritası doğrultusunda Nisan ayında faaliyetlerindeki gelişim immesini sürdürmüştür. Erişime açıldığı günden bu yana 89 binin üzerinde ziyaretçi

ağırlayarak akademik çevreler ile genel okuyucu nezdindeki yoğun ilgisini artıran platformda, yayımlanan toplam madde sayısı 345'e ulaşmıştır. Ansiklopediye son eklenen içerikler arasında Candaroğulları, Kırcaali ve Taşkent gibi maddeler dikkat çekmekte; bu gelişmeler Ansiklopedinin kapsam, görünürlük ve kurumsal gelişim immesini güçlendirmektedir.

ANSİKLOPEDİDE YENİ

Tümü

ZARİFA HANIM ALİYEVA

14 Mayıs 2026

Azerbaycan Cumhuriyeti Bilimler Akademisi'nde Bilim İnsanı, Akademisyen Ve Tıp Biliminde Profesörlerden Zarifa Azizovna Aliyeva, Azerbaycan Cumhurbaşkanları Haydar Aliyev'in Eşi, İlham Aliyev'in Annesi.

Azerbaycan tıp tarihinin mümtaz şahsiyetlerinden biri olan Zarifa Azizovna Aliyeva, yalnızca seçkin bir devlet adamı Haydar Aliyev'in eşi ve İlham Aliyev'in annesi kimliğiyle değil; tıp dünyasında oft...

Hikmet Demirci

ALÂEDDİN ATÂ MELİK CÜVEYNÎ (Ö. 1283)

14 Mayıs 2026

İlhanlı Devleti'nde Görev Almış Önemli Bürokrat Ve Tarihçi.

XIII. yüzyıl, İslam dünyası ve özellikle İran coğrafyası için büyük bir kırılma ve dönüşüm dönemidir. Moğol istilasının yarattığı siyasi ve sosyal çalkantılar arasında, yerleşik İran bürokrasisi ile g...

Mustafa Uyar

ALTAY TÜRKLERİ

14 Mayıs 2026

Sibirya'da Bir Türk Boyu

Altay Cumhuriyeti günümüzde Rusya Federasyonu içerisinde özerk bir yapıya sahiptir. Cumhuriyet, Batı Sibirya'nın güneyinde yer almakta; kuzeybatısında Altay Kray, kuzeydoğusunda Kemerova-Kuzbass, doğu...

Yusuf Kılıçaslan

BARAK BABA

14 Mayıs 2026

XIII-XIV. Yüzyılda Yaşamış, Dinî Faaliyetleri Yanında Siyasi Görevler De Üstlenmiş Kalenderiyye Şeyhlerinden Bir Türkmen Babası.

XIII. yüzyıl Anadolu'su ve İran coğrafyası, Moğol istilalarının yarattığı siyasi kaostan gölgesinde, yerleşik Sünnî İslam anlayışı ile konar-göçer Türkmen kitlelerinin inanç dünyası arasında yoğun bir ...

Mustafa Uyar

KEFE

14 Mayıs 2026

Kırım Yarımadasında Bir Şehir.

Kefe'nin kuruluşu VII. yüzyılda Yunan kolonisi Milet'e kadar indirilir. Ancak bu erken yerleşimin süreklilik arz etmediği, geç Ortaçağ'da eski şehir alanında bazı kalıntılar dışında kentsel bir varlığı...

Yücel Öztürk

KALENDERNAME (MESNEVÎ-1320/21-1340/41)

13 Mayıs 2026

Tarih, Kültür Ve Edebiyat

"Kalendername" (Mesnevi-1320/21-1340/41)El yazma eserler, kültürel mirasımızın taşıyıcıları olarak tarihimizin ana kaynaklarıdır. Yazma eserlerimiz, nüsha olarak çokluğu, nadirliği, sanatsal özellikli...

Telli Akhundova Korkmaz

6

KURUM İÇİ FAALİYETLER

Türk Dünyası Ansiklopedisi'nde Yayımlanan Madde Sayısı 369'a Yükseldi

Türk medeniyetinin tarihî birikimini dijital ortama aktarma amacıyla çalışmalarını sürdüren Türk Dünyası Ansiklopedisi, 2026 yılı başında 311 olan yayımlanmış madde sayısını Haziran ayı itibarıyla 369'a yükseltmiştir. Bu süreçte yalnızca içerik sayısının artırılmasına değil, Türk dünyasının tarih, kültür, edebiyat, coğrafya ve düşünce hayatını kapsayan farklı alt alanlarda dengeli ve nitelikli bir içerik yapısının oluşturulmasına da önem

verilmiştir.

Erişime açıldığı günden bu yana 93 binin üzerinde ziyaretçi tarafından kullanılan platforma son dönemde eklenen Yücel Teşkilatı, Karadeniz ve Doğu Türkistan başlıklı maddeler, Ansiklopedinin konu çeşitliliğini daha da zenginleştirmiştir. Bilimsel yayıncılık ilkeleri doğrultusunda yürütülen editöryal ve içerik geliştirme çalışmaları planlanan program kapsamında devam etmektedir.

Atatürk Ansiklopedisi Çalışma Grubu Haziran Ayı Toplantısı Gerçekleştirildi

Atatürk Ansiklopedisi Çalışma Grubu Haziran ayı toplantısını KURULSİS üzerinden çevrim içi olarak gerçekleştirdi. Madde raporları ve yeni gelen madde önerilerinin görüşüldüğü toplantı çerçevesinde “Muhittin Baha Pars (1877-1954)” ve “İla-yı Vatan Cemiyeti” maddeleri yayımlanarak okuyucu ile buluştu.”

25 Sayılı Süreli Yayın Komisyonu Çevrim İçi Toplantısı Gerçekleştirildi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının 25 Sayılı Süreli Yayın Komisyonu Toplantısı, komisyon üyelerinin katılımıyla çevrim içi ortamda gerçekleştirildi.

Toplantıda, Başkanlığın süreli yayınlarına ilişkin gündem maddeleri değerlendirilerek yayımlanması planlanan çalışmalar bilimsel ve yayıncılık ilkeleri doğrultusunda ele alındı. Görüş ve önerilerin paylaşılmasının ardından gündemde yer alan konular karara bağlanarak toplantı sona erdi.

42 Sayılı Yayın Komisyonu Çevrim İçi Toplantısı Gerçekleştirildi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının 42 Sayılı Yayın Komisyonu Toplantısı, komisyon üyelerinin katılımıyla çevrim içi olarak gerçekleştirildi.

Toplantıda, Başkanlığın yayın faaliyetleri kapsamında gündeme alınan eserler değerlendirilerek bilimsel ölçütler ve yayın politikaları çerçevesinde görüş alışverişinde bulunuldu. Gündem maddelerinin karara bağlanmasının ardından toplantı tamamlandı.

7

TEMMUZ AYINDA ATAM'DA

Ankara Konferansları Serisi

Ziraat ve Çoban Mektebi Ankara Konferansları Serisinde Ele Alınıyor

Ankara
28 Temmuz
2026

Ankara Konferansları Serisi: 6 "Siyasi Çalkantılar İçinde Unutulan İki Eğitim Kurumu: **Ankara Ziraat ve Çoban Mektebi**"

"Kayıt gerektirmemektedir ve kamuoyuna açıktır."

SALI
28 TEMMUZ 2026

SAAT: 15.30

Atatürk Ankara Milli Mücadele Müzesi,
Kavacık Subayevleri, Meteoroloji
Metro Durağı yanı , 06135
Keçiören/ANKARA

bilgi@atam.gov.tr -
www.atam.gov.tr

*Bu konferans, Ankara'nın Türk Dünyası Turizm Başkenti Olması Münasebetiyle
Ankara Konferansları Serisi kapsamında düzenlenmektedir.

**Prof. Dr.
Necdet AYSAL**

Sungurlu'da doğan Prof. Dr. Necdet Aysal, ilk ve orta öğrenimini burada tamamlamıştır. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun olan Aysal, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı bünyesinde "Osmanlıca Bilir Tarih Uzmanı" olarak göreve başlamış, 1997 yılında Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsünde "Araştırma Görevlisi" olmuş, 1998 yılında aynı Enstitüde "Yüksek Lisans" ve 2004 yılında ise "Doktora" çalışmasını tamamlamıştır. Türk İnkılap Tarihi Enstitüsünde Doktor Öğretim Görevlisi, Yardımcı Doçent, Doçent ve Profesör olarak görev yapan Aysal, 2007-2024 yılları arasında Enstitü Müdür Yardımcılığı görevini de üstlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Tarihî konularında çok çeşitli eserleri bulunan Aysal, halen Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı Başkanlığı ve Ankara Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkez Müdürlüğü görevlerini yürütmektedir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı tarafından düzenlenen Ankara Konferansları Serisi'nin altıncı programında, Türk eğitim tarihinin gölgede kalmış ancak modernleşme sürecinde önemli rol üstlenmiş iki eğitim kurumu ele alınacaktır. Prof. Dr. Necdet Aysal'ın sunumuyla gerçekleştirilecek "Siyasi Çalkantılar İçinde Unutulan İki Eğitim Kurumu: Ankara Ziraat ve Çoban Mektebi"

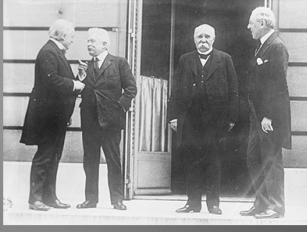
başlıklı konferansta, bu kurumların kuruluş amaçları, eğitim faaliyetleri ve dönemin siyasi gelişmelerinin kurumlar üzerindeki etkileri tarihî belgeler ışığında değerlendirilecektir. Konferans, 28 Temmuz 2026 Salı günü Atatürk Ankara Millî Mücadele Müzesinde gerçekleştirilecek; program öncesinde katılımcılar için saat 14.30'da müze gezisi düzenlenecektir.

8

BİLİM KURULU ÜYELERİNDEN

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Prof. Dr. Ayten Sezer Arığ, ATAM'ın "1919 Paris Barış Konferansı" başlıklı sosyal medya paylaşımını hazırladı.

1919 PARIS BARIŞ KONFERANSI

Hazırlayan: Prof. Dr. Ayten SEZER ARIĞ
ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi

atam.gov.tr

1918'de sona eren I. Dünya Savaşı'nın ardından barış şartlarını belirlemek amacıyla otuzu aşkın ülkenin temsilcilerinin katıldığı Fransa'nın Paris kentinde bir konferans toplanmıştır. 18 Ocak 1919'da başlayan Konferans'ta İngiltere, Fransa, İtalya, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya'nın yenilmiş olan Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı ve Bulgaristan ile yapılacak barış antlaşmaları ve ülkelerin geleceğine dair konular ele alınmıştır.

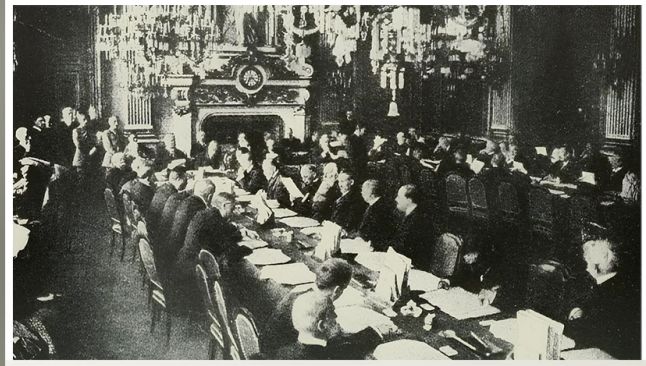
atam.gov.tr

Sert tartışmaların yaşandığı konferansta başta Birleşik Krallık Başbakanı D. Lloyd George ile Amerikan Başkanı Woodrow Wilson ve Fransa Başbakanı George Clemenceau olmak üzere İtalyan Başbakanı Vittorio Emanuele Orlando etkili olmuşlardır.

atam.gov.tr

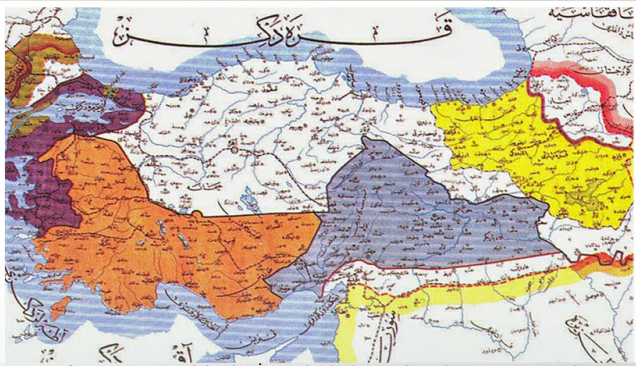
Ocak 1919'dan Haziran 1919'a kadar süren Konferans'ın ilk altı ayında, Margaret Macmillian'ın "Paris 1919: Dünyayı Değiştiren Altı Ay" adlı eserindeki ifadesiyle dünyanın başkenti konumundaki Paris'te barış şartları, sınırlar, etnik grupların istekleri, Milletler Cemiyeti ve Uluslararası Çalışma Örgütü gibi kurumların oluşturulmasını hedefleyen konular görüşülmüştür. Almanya ve müttefiklerinin savaştan sorumlu tutulduğu Konferans'ta, sömürgeleri elinden alınan, ağır tazminat bedeli istenen ve askeri gücü sınırlandırılan Almanya ile 28 Haziran 1919'da Versailles, Avusturya ile 10 Eylül 1919'da St. Germain, Bulgaristan ile 27 Kasım 1919'da Neully ve Macaristan ile 4 Haziran 1920'de Trianon Barış Antlaşmaları imzalanmıştır.

atam.gov.tr

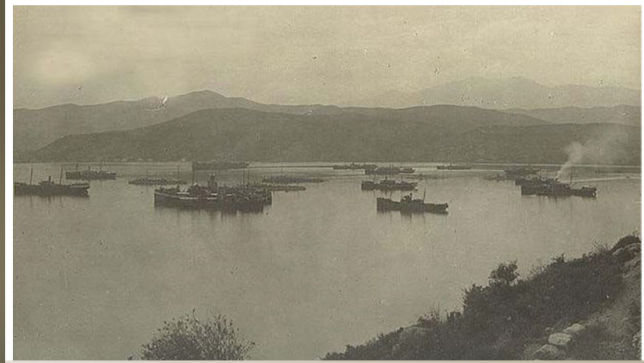
İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

Konferans'ta Türklerin İstanbul'dan çıkarılması, Boğazların büyük bir güç tarafından uluslararası denetim altına alınması, Arapların yaşadığı toprakların Osmanlı'dan kurtarılarak Ermenistan, Suriye, Irak, Filistin ve Arabistan'da manda rejimlerinin kurulması tartışılmıştır.

atam.gov.tr

Sonuç olarak 1919 yılı Ocak ayından 1920 yılı Ocak ayına kadar süren Paris Barış Konferansı ile barışı korumak amacıyla Milletler Cemiyeti kurulmuş, cemiyetin denetiminde manda sistemi getirilmiştir. Türklerin Avrupa'dan atılması istenmiş, Yunanistan'a İzmir'i işgal etme hakkı tanınarak Osmanlı'nın sonunu getiren Sevr Antlaşması'nın temelleri atılmıştır.

atam.gov.tr

Paris Barış Konferansı'nda alınan karar gereğince İzmir 15 Mayıs 1919'da Yunan askeri tarafından işgale uğramıştır. Bu gelişmeler Mustafa Kemal Paşa liderliğinde Türk Milleti'nin Milli Mücadele hareketini başlatmasına yol açmış, bu hareketin başarıyla sonuçlanması üzerine 24 Temmuz 1923'te İtilaf devletleri ile imzalanan Lozan Barış Antlaşması, 10 Ağustos 1920'de Paris'te Osmanlı Devleti temsilcileri tarafından imzalanan Sevr Barış Antlaşması'nı geçersiz kılmıştır.

atam.gov.tr

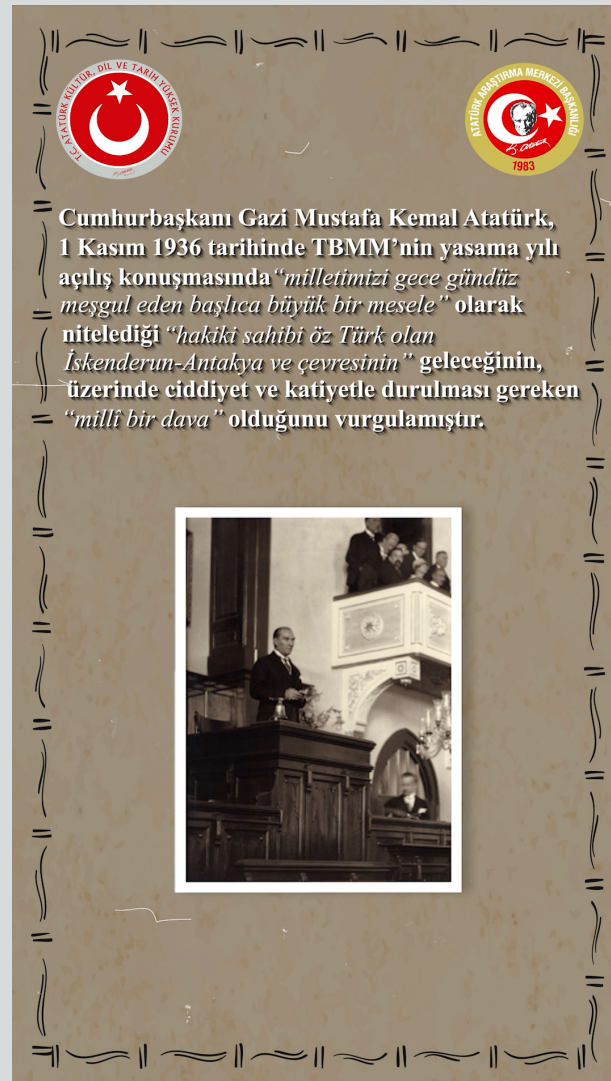
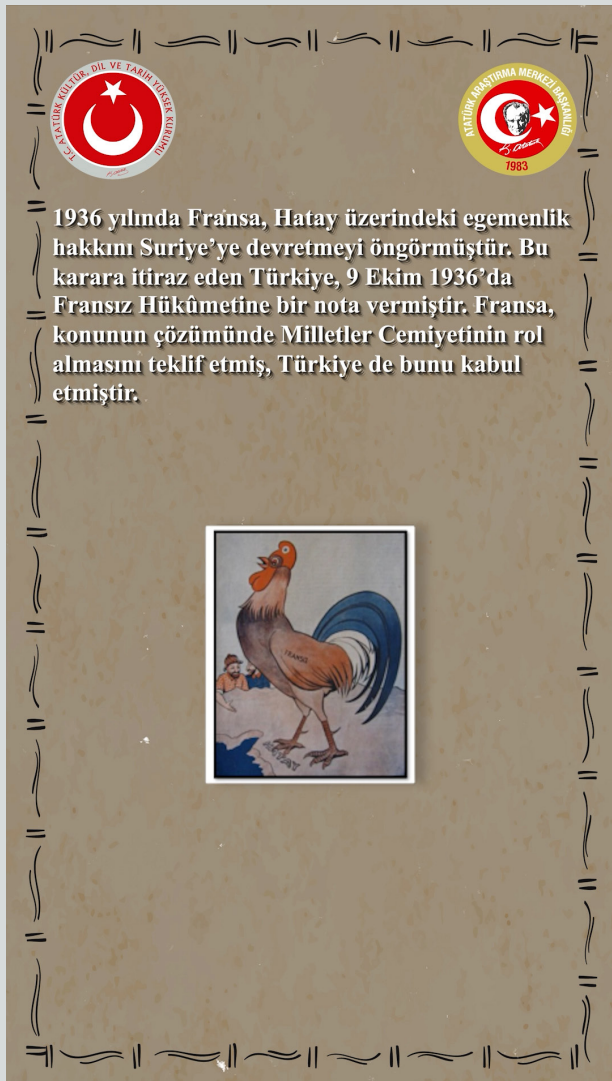
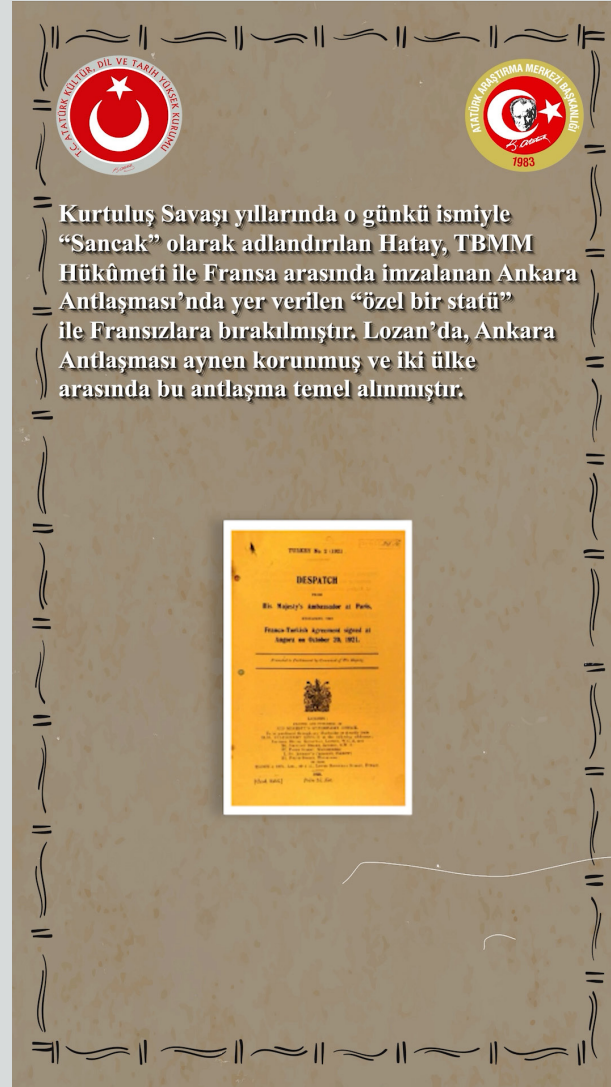
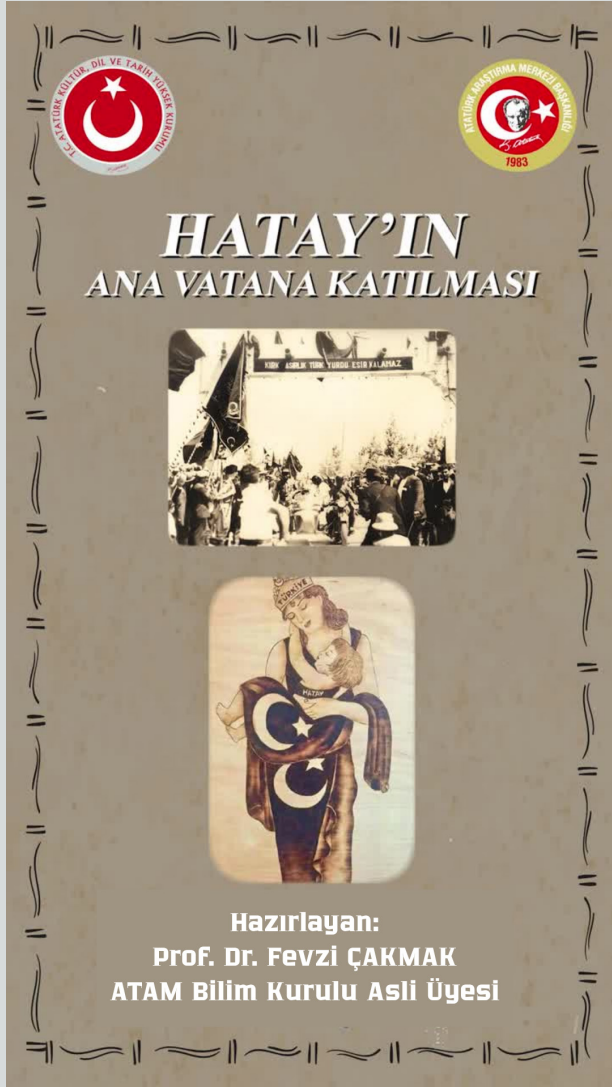
Çekoslovakya, Yugoslavya ve Polonya gibi yeni devletlerin kurulduğu Paris Barış Konferansı'nda istenilen adil bir barışın temeli atılamadığı için Avrupa'da yeni sorunlar ortaya çıkmış, yirmi yıl sonra ilkinde nazaran daha uzun süren yeni bir dünya savaşının ortaya çıkmasına zemin hazırlanmıştır.

atam.gov.tr

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Prof. Dr. Fevzi Çakmak, ATAM'ın "Hatay'ın Ana Vatana Katılması" konulu sosyal medya paylaşımını hazırladı.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

Hatay "benim şahsi davamdır ve icap ederse yine şahsen halletmem gerekir" ifadelerinin sahibi Atatürk, 6 Ocak 1937'de Eskişehir'e gitmiş ve burada Başbakan İsmet İnönü, Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak, Dışişleri Bakanı Teyfik Rüştü Aras ve İçişleri Bakanı Şükrü Kaya ile görüşmüştür. Görüşme sonrası "bir askerî hareketin başlangıcı gibi yorumlanabilecek şekilde" doğrudan Konya'ya geçen Gazi, askerî birlikleri denetlemiştir. Atatürk'ün söylemleri ile bütünleşen Türkiye'nin tezi, Hatay'ın bağımsız bir devlet statüsü kazanmasıydı. Ve Türkiye, bu tezini Fransa başta olmak üzere tüm dünyaya kabul ettirmeyi başarmıştır.

Cumhuriyet

Atatürk'ün Millete Hitabı

İlhan Önder, din çok mühter bir mütakale...
Büyük Millet Meclisi açılır...
Yapılan, yapışkan, yapışkan...
M. Mustafa Kemal...
da yarı bir mütakale...

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

27 Ocak 1937'de Türk ve Fransız temsilciler arasında gerçekleşen görüşmeler ve sonrasında imza edilen anlaşmalar sonrası Hatay'ın statü ve anayasasının yürürlüğe giriş tarihi olarak da 29 Kasım 1937 tarihi kararlaştırılmıştır. 3 Mayıs 1938'de seçmen kayıt çalışmaları başlamıştır. Fransa'nın, Hatay'daki Türk çoğunluğunun hâkimiyetini engellemeye yönelik faaliyetlerde bulunması Türk Hükûmetinde rahatsızlık yaratmış, sorun Milletler Cemiyetine şikâyet edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

Sürecin uzamasından son derece rahatsız olan Cumhurbaşkanı Atatürk, hem yabancı basında hastalığı hakkında çıkan haberlere bir yanıt vermek hem de Hatay'da Türklere yönelik baskı yapan Fransız yöneticilere bir uyarıda bulunmak adına, ölümünden önceki son yurt içi seyahatini Mersin ve Adana'ya gerçekleştirmiştir.

Cumhuriyet

Bütçe müzakereleri

Maliye Vekili uzun bir mütakale...
yeni bütçenin tahmini yapıtı...
Mecidiye müzakerelerinde...
bu bütçeyi...
Cin ardaşın Sığır'ın

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

19 Mayıs 1938'de Ankara'dan ayrılan Gazi, 20 Mayıs'ta Mersin'de, 24 Mayıs'ta Adana'da piyade ve topçu birliklerinin geçit törenini izledikten sonra akşam saatlerinde Ankara'ya dönmüştür. Atatürk'ün bu seyahatinden kısa bir süre sonra Fransa, yapılacak seçimlerde Türk tarafının haklarını korumak adına Türk askerinin Hatay'a girişine izin vermiştir. Temmuz ayının ikinci yarısında seçim çalışmaları tekrar başlamıştır.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

Yapılan seçimler sonucunda 40 üyeden oluşan Meclis'e 22 Türk vekil seçilmiştir. 2 Eylül 1938'de Hatay Cumhuriyeti'nin meclisi açılmıştır. Türk vekiller Türkçe yemin ederek göreve başlamıştır. Meclis Başkanlığına Abdülgani Türkmen, Cumhurbaşkanlığına Tayfur Sökmen seçilmiştir. Hükûmeti kurma görevi de Abdurrahman Melek'e verilmiştir. Milletler Cemiyeti tarafından hazırlanan anayasa meclis tarafından kabul edilmiş, devletin adı "Sancak" yerine "Hatay" olarak değiştirilmiştir.

Hatay'ın Türkiye'ye bağlanması konusunda Türkiye ile Fransa arasında yapılan görüşmeler 21 Haziran'da olumlu sonuçlanmıştır. 23 Haziran 1939'da Paris'te "Türk-Fransız Deklarasyonu" imzalanırken aynı gün Ankara'da, Hatay'ın Türkiye'ye katılımını sağlayan antlaşma imzalanmıştır. Antlaşma metni 30 Haziran 1939 tarihinde TBMM tarafından onaylanmıştır.

Türkiye ile Fransa arasında varılan antlaşmanın ardından Hatay Meclisi, 29 Haziran 1939'da oy birliği ile Türkiye'ye bağlanma kararı almıştır. 7 Temmuz'da "Hatay Vilayeti Kurulmasına Dair Kanun" TBMM'de kabul edilmiştir. 11 Temmuz'da Hatay'ın ilk valisi olarak Şükrü Sökmenşüer atanmıştır. 23 Temmuz'da, 21 yıldır askerî kışlada dalgalanan Fransız bayrağı indirilerek yerine Türk bayrağı çekilmiş ve Fransızlar Hatay'dan ayrılmıştır.

Bilim Kurulu Üyelerinden

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Prof. Dr. Mehmet Hacısalihoğlu, ATAM'ın "Türk-Alman Dostluk Antlaşması (18 Haziran 1941)" başlıklı sosyal medya paylaşımını hazırladı.

Türk-Alman Dostluk Antlaşması (18 Haziran 1941)

Hazırlayan:
Prof. Dr. Mehmet HACISALİHOĞLU
ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi

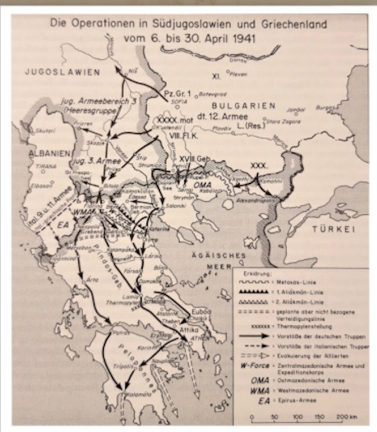

II. Dünya Savaşı başladıktan sonra hem Nazi Almanyası hem de İngiltere Türkiye'nin kendi taraflarında savaşa girmesi için girişimlerde bulunuyordu. Almanya tarafından gelen teklifler Alman büyükelçisi Franz von Papen tarafından Türkiye hükûmetine iletiliyordu. Bu tekliflere cevap olarak Türkiye Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Türkiye'nin böyle bir savaşı yürütebilecek silah gücüne sahip olmadığını gerekçe göstererek tarafsızlık politikası takip ediyordu.

1941 yılının Mart ayında Bulgaristan Almanya'nın yanında savaşa dâhil oldu. Almanya, 1941'in Nisan ayında Yugoslavya ve Yunanistan'ı işgal etti ve Türkiye sınırına ulaştı. Hitler, Balkan operasyonunun başlangıcında Türkiye'ye saldırma niyetinin bulunmadığına dair güvence vermişti. Bu güvenceleri içeren mektubu Almanya Ankara Büyükelçisi von Papen İsmet İnönü'ye iletmişti. İşgal tamamlandıktan sonra Türkiye sınırına asker yığılmaması talimatını verdi.

Türkiye'nin tarafsızlığını ve dostluğunu temin altına almak isteyen Almanya'nın teklifi ile Ankara'da 18 Haziran 1941 tarihinde Almanya büyükelçisi Franz von Papen ve Türkiye Dışişleri Bakanı Şükrü Saraçoğlu tarafından bir Türk-Alman Dostluk Antlaşması imzalandı ve aynı gün yürürlüğe girdi. Antlaşmanın on yıl boyunca geçerli olması öngörülmüyordu.

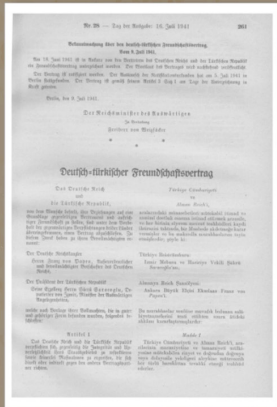

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

Anlaşmanın ilk maddesinde,
"Türkiye Cumhuriyeti ve Alman Reich'i, arazilerinin
masuniyetine ve tamamıyetli mülkiyesine mütakabilen
riayet ve doğrudan doğruya veya dolayısı ile
yekdigeri aleyhine müteveccih her türlü harekattan
tevakki etmeği teahhüd ederler." denmektedir.
Yani iki ülke karşılıklı toprak bütünlüğüne saygı
gösterdiklerini ve birbirlerine karşı doğrudan
veya dolaylı herhangi bir saldırıya
kalkışmayacaklarını taahhüt ediyorlardı.

Anlaşma imzalandıktan sonra, Almanya
Türkiye'nin en büyük ticari partneri haline
gelmiştir. Almanya'nın beklentilerine uygun
olarak Türkiye ayrıca Avrupa'dan Türkiye'ye
Yahudi kabulünü de sınırlandırmıştır.

Nazi Almanyası ile Türkiye arasında imzalanan
bu anlaşma 23 Şubat 1945'te Türkiye'nin
Almanya ve Japonya'ya savaş ilan edişine kadar
devam etmiştir. Fakat Almanya yenilmiş
olduğundan Türkiye'nin Almanya'ya karşı
doğrudan bir silahlı müdahalesi gerçekleşmemiştir.
Bu şekilde Türkiye Cumhuriyeti'nin Birleşmiş
Milletler Cemiyetinin kurucu üyelerinden biri
olarak cemiyete katılması mümkün olmuştur.

Bilim Kurulu Üyelerinden

Türk Dünyasını Dijital Ortamda Buluşturan Yerli Oyun: Alp Khan

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi ve Atatürk Araştırma Merkezi (ATAM) Bilim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Zekeriya Fatih İneç tarafından geliştirilen Alp Khan, Türk dünyasının ortak kültürel mirasını dijital ortamda yaşatmayı amaçlayan yapay zekâ destekli ve metaverse tabanlı bir oyun evreni olarak hayata geçirildi.

Yaklaşık 20 yıllık akademik birikimin ürünü olan proje, Türk tarihine ve kültürüne ait somut ve soyut miras unsurlarını aynı dijital platformda bir araya getiriyor. Oyuncular, üç boyutlu olarak modellenen tarihî mekânları ziyaret edebilirken; yapay zekâ destekli sistemler aracılığıyla Hoca Ahmet Yesevî, Dede Korkut ve Türk mitolojisindeki karakterlerle etkileşim

kurabiliyor, Orhun Kitabeleri'ni inceleyebiliyor ve Türk dünyasının farklı coğrafyalarına sanal yolculuklar gerçekleştirebiliyor.

Tarayıcı üzerinden herhangi bir kurulum gerektirmeden erişilebilen Alp Khan, erken çocukluk döneminden

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

yetişkinlere kadar farklı yaş gruplarına hitap edecek şekilde tasarlandı. Oyunda yer alan görevler, kullanıcıların tercih ettiği karakterlere ve ilerleme düzeylerine göre yapay zekâ tarafından dinamik olarak oluşturuluyor. Mete Han, Bilge Kağan, Tomris Hatun ve Banu Çiçek gibi tarihî ve kültürel şahsiyetler de oyunculara rehberlik eden karakterler arasında bulunuyor.

Türkçenin yanı sıra Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Azerbaycanca, Türkmençe ve Uygur Türkçesi gibi Türk lehçelerini destekleyen platform; İngilizce, Rusça ve Almanca dil seçenekleriyle de uluslararası erişim

imkânı sunuyor. Bu yönüyle Alp Khan, Türk dünyası merkezli dijital bir kültürel iletişim ağı oluşturmayı hedefliyor.

Doç. Dr. Zekeriya Fatih İneç, Alp Khan'ın yalnızca bir oyun değil, Türk soylu halkların ortak kültürel hafızasını dijital çağın imkânlarıyla yeniden canlandırmayı amaçlayan stratejik bir kültür projesi olduğunu ifade etti. Şiddet unsurlarından arındırılmış yapısıyla öne çıkan platformun, çocukların ve gençlerin kendi kültürlerini doğru kaynaklardan öğrenmelerine katkı sağlaması ve kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasına destek olması amaçlanıyor.

9

HABERLEŞME ÜYELERİNDEN

Haberleşme Üyelerinden

ATAM Haberleşme Üyelerimizden Prof. Dr. Celal Metin, ATAM'ın "Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919)" konulu sosyal medya paylaşımını hazırladı.

Haberleşme Üyelerinden

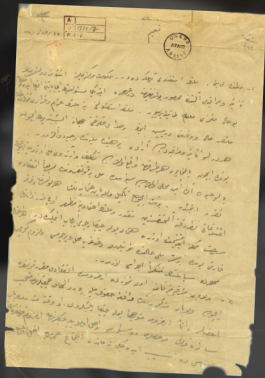
Kurtuluş Savaşı'nda ordu-millet bütünleşmesi ve ordunun öncülüğü Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının şahsında hayat bulmuştur. Bu doğrultuda, Milli Mücadele'nin gereği, amacı, yol ve yöntemi, 22 Haziran 1919'da açıklanan Amasya Genelgesi ile belirlenmiştir.

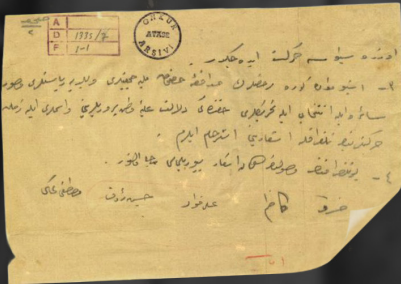
Genelge'nin içeriğinden önce Genelge'ye imza koyanların veya teyit edenlerin neredeyse tamamının asker olması, Türk Milleti'nin ordunun öncülüğünde ve himayesinde bir kurtuluş savaşına çağırılması belirleyici özelliklerindendir.

Açıkça ilan edilen dört madde ve gizli tutulan iki madde ile altı maddeden oluşan Amasya Genelgesi, bizzat Mustafa Kemal Paşa tarafından kaleme alınmış; ilgili komutan ve alt rütbelilerce onaylanıp duyurulmuştur. Genelgenin en vurucu ve önemli maddesi, ilk maddedir.

Bu genelgenin ilk maddesindeki, “Vatanın tamâmiyeti, milletin istiklâli tehlikededir. Hükûmet-i merkeziyemiz İ'tilâf devletlerinin te'sîr ve murâkabeti altında mahsûr bulunduğundan der'uhde ettiği mes'ûliyetin îcâbâtını îfâ edememektedir. Bu hâl milletimizi ma'dûm tanıtdırıyor.” ifadeleri içinde bulunulan durumun tespitine karşılık gelir.

Aynı maddedeki, “Milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararî kurtaracaktır. Millet hâl ü vaz'iyetini derpîş etmek ve sadâ-yı hukûkunu cihâna işitirmek için her dürlü te'sîr ve murâkabeden âzâde bir hey'et-i milliye'nin vücûdu elzemdir.” ifadeleri ise güç ve dayanağın ne olduğu; mücadeleyi millete mal etme niyeti ve izlenecek yol ile yöntemi ortaya koyar.

Haberleşme Üyelerinden

Yine bu maddenin devamındaki, “Bunun için bi'l-muhâbere her taraftan vâki' olan teklîf ve ârzü-yı millî üzerine Anadolu'nun bi'l-vücûh en emîn mahallî olan Sivas'da millî bir kongrenin serî'an in'ikâdî takarrur etmiştir. Bunun için tekmi'l vilâyât-ı Osmaniye'nin her livâsından ve firkaihtilâfâtı nazar-ı dikkate alınmaksızın muktedir ve milletin i'timâdına mazhar üç kadar zâtın sür'at-i mümküne ile yetişmek üzere hemen yola çıkarılması icâb etmektedir.” ifadelerinde ise yerel güçlerin temsilcileri yoluyla toplanacak bir millî kongre ile milletin kaderini eline alma çağrısı vardır.

Türk Kurtuluş Savaşı, millî bir kongre ile güç birliğinin sağlanması, ardından millî bir meclisin açılıp milleti temsil sorumluluğu içinde işleri yoluna koyup düşmanı ülke topraklarından koyması ile sonuçlanmıştır. Bu ise Türk milletinin bir bütün olarak millî bir mücadele gerçekleştirmesinin eseridir. Bu eserin oluşmasında ilk çağrı ve yol haritası sunan, Amasya Genelgesi olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun en temel özelliği olan Millî Egemenlik fikrinin ortaya atıldığı ilk belge olan Amasya Genelgesi, Türk Kurtuluş Savaşı'nın ilk önemli tarihî belgesidir.

İçeriğe
ulaşmak için
QR kodu
okutabilirsiniz

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 2026 Bülten

0 312 285 65 11
0 312 285 55 12

Üniversiteler Mah.
Toplum Cad. No.5
Çankaya / ANKARA

bilgi@atam.gov.tr

www.atam.gov.tr

emagaza-atam.ayk.gov.tr

Atam.Baskanlik

atambaskanlik

@AtamBaskanlik

AtamBaskanlik

